هفتمین نشریه آماری
نظـام پـزشکـی

مجله نظام پزشکی
سال پنجم ، شماره ۶ ، صفحه ۵۴۵ ، ۲۵۳۶

هفتمین نشریه‌آماری نظام پزشکی باجداول ونمودارها اخیراً انتشار یافت. خلاصه مندرجات نشریه مذکور برای اطلاع همکاران ارجمند درج میشود.

۱ ـ مجموع پزشکان ودندانپزشکان کشور تا ۱۵ فروردین ماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی بالغ‌بر ۱۵۳۹۳ تن است. این رقم نسبت به‌آمار سال گذشته ۱۱۵۰ تن افزایش نشان میدهد. از این عده ۴۸۰ تن در تهران و ۶۷۰ تن در دیگر نقاط‌کشور سکونت اختیار کرده‌اند. نسبت جمعیت به‌یك پزشك درکل‌کشور ۲۵۰۱ تن است و این نسبت درتهران ۷۵۸ تن میباشد وکمترین نسبت جمعیت به‌یك پزشك مربوط به استانهای زنجان وایلام است‌که به‌ترتیب۸۰۴۱ و ۷۶۳۱ تن جمعیت یك‌تن‌پزشك وجود دارد. دربعضی شهرستانها برای ۲۰/۰۰۰تا۱۲۰/۰۰۰تن‌یك پزشك موجوداست. نسبت‌جمعیت به‌یك دندانپزشك درکل‌کشور۱۷۰۹۵تن‌است. این‌نسبت درتهران ۴۵۱۸ تن‌میباشد و دراستانها وشهرستانهای مختلف نسبت دندانپزشکان به‌جمعیت بسیارمتفاوت است. از جمله نسبت جمعیت به یك دندانپزشك به‌ترتیب دراستانهای بویراحمد وکهکیلویه ۸۱۵۸۳تن، ایلام ۸۱۴۰۷تن چهارمحال وبختیاری ۶۵۷۱۶ تن‌میباشد و دربعضی ازشهرستانهای ایران باجمعیتی بین ۱۴۴/۰۰۰ تا ۲۳۱/۰۰۰ تن حتی یك تن دندانپزشك وجود ندارد و۳۳ شهرستان فاقد دندانپزشك میباشد.

۲ ـ عده پزشکان تا ۱۵ فروردین ماه سال ۲۵۳۶ شاهنشاهی بالغ بر۱۳۴۲۸ تن است که ۴۶۵۷ تن آنان متخصص رشته‌های مختلف میباشند .

۳ ـ درطی‌سال ۲۵۳۵ شاهنشاهی ۹۸۶تن پزشك به‌عده پزشکان سال قبل افزوده شده‌که ازاین‌عده ۱۹۶ تن ازکشورهای خارج بایران بازگشته و ۷۹۰ تن از دانشگاههای ایران فارغ‌التحصیل شده‌اند.

۴ ـ از۱۹۶تن پزشك‌که درسال۲۵۳۵ به‌ایران مراجعت کرده‌اند ۷۶ درصدآنان درتهران وبقیه درشهرهای دانشگاهی‌ودرمرکزاستانها شاغل شده‌اند.

۵ ـ از ۹۸۶ تن پزشك جدید ۴۳۵ تن درتهران و ۵۵۱ تن در دیگر شهرستانهای ایران سکونت اختیارکرده‌اند.

۶ ـ از ۱۳۴۲۸ تن پزشکان‌کشور ۱۰۲۱۳تن درمراکز استانها و ۳۲۱۵تن در دیگرشهرستانهای‌کشورسکونت دارند.

۷ ـ از ۴۶۵۷ تن پزشکان متخصص‌کشور ۳۱۶۹ تن (۶۸ درصد) در تهران و ۱۱۱۷ تن در بقیه مراکز استانها و ۳۷۱ تن در دیگر شهرستانهای‌کشور سکونت دارند.

۸ ـ وضع توزیع پزشکان به‌تفکیك عمومی ومتخصص درسطح استانها و مراکز استانها بترتیب ۶۵/۳ درصد و ۳۴/۷ درصد از مجموع پزشکان‌است.

۹ ـ عده پزشکان در تهران ۶۱۳۴ تن بوده که باآمار سال گذشته ۴۳۵ تن افـزایش نشان میدهد. از این عده ۱۴۵ تن فارغ‌التحصیل دانشگاههای خارج کشور هستند که اکثر دارای درجه تخصص‌میباشند و ۲۹۰تن بقیه پزشکانی هستند که از شهرستانها به تهـران عزیمت کرده‌اند که تقریباً نصف آنان متخصص بوده وبقیه پس‌از اتمام خدمت خارج از مرکز برای طی دوره‌های تخصصی یا طبابت بتهران آمده‌اند.

۱۰ ـ درطی سال ۲۵۳۵ شاهنشاهی ۱۴۳۵ پزشک‌که تقریباً ۱۰درصدکل پزشکان کشور میباشد ازشهرستانها نقل مکان‌کرده وبه‌مراکز استانها ومراکز دانشگاهی روی‌آورده‌اند.

۱۱ ـ عده‌کل دندانپزشکان در ۱۵ فروردین ماه ۲۵۳۶ بالغ‌بر ۱۹۶۵ تن میباشد و درطی سال ۲۵۳۵ تعداد ۱۶۲ تن دندانپزشک به عده دندانپزشکان سال قبل افزوده شده است. عده دندانپزشکان تهران در همین تاریخ بالـغ‌بر ۱۰۳۰ تن است که ۵۳ درصد کل دندانپزشکان میباشد و ۴۷درصد بقیه‌آنها (۹۳۵ تن) در ۱۲۸شهرستان ایران پراکنده شده‌اند و ۳۳ شهرستان فاقد دندانپزشک میبـاشد.

۱۲ ـ از ۱۳۴۲۸ تن پزشک، ۱۲۳۰۵ تن مرد (۹۱/۶ درصد) و ۱۱۲۳ تن زن (۸/۴ درصد) هستند.

۱۳ ـ از ۱۹۶۵ تن دندانپزشک، ۱۶۱۵ تن مرد (۸۲/۲ درصد) و ۳۵۰ تن زن (۱۷/۸درصد) هستند.

۱۴ ـ مجموع فارغ‌التحصیلان دانشکده‌های پزشکی‌ازبدو تأسیس‌تاکنون ۱۴۲۹۸تن میباشد. تعداد فارغ‌التحصیلان دانشگاههای مختلف بشرح زیراست:

دانشگاه تهران ۷۵۹۴ تن ازسال ۲۴۸۰ـ دانشگاه آذرآبادگان تبریز ۱۹۰۳تن ازسال ۲۵۱۲ـ دانشگاه پهلوی شیراز ۸۹۸ تن از سال ۲۵۱۴ـ دانشگاه فردوسی مشهد ۱۳۱۸ تن از سال ۲۵۱۴ـ دانشگاه اصفهان ۱۳۸۳ تن از سال ۲۵۱۵ـ دانشگاه جندی‌شاپور اهواز ۵۹۷تن ازسال ۲۵۲۴ـ دانشگاه ملی ایران ۶۰۵ تن ازسال۲۵۲۹.

۱۵ ـ ۱۱۷۷۱ تن (۸۸/۳ درصد) از مجموع پزشکان از ایران و ۱۱/۷ درصد بقیه ازکشورهای خارج فارغ‌التحصیل شده‌اند.
از بین‌کشورهای خارج فارغ‌التحصیلان کشور آلمان ۵۸۹ تن، فرانسه ۲۷۴ تن، ترکیه ۲۰۳ تن، سویس ۱۳۲ تن، انگلستان ۵۰ تن، آمریکا ۴۳تن، میباشند و ۲۶۰تن دیگر ازکشورهای اتریش، شوروی، پاکستان، هندوستان و دیگر کشورها باخذدرجه دکترای پزشکی نائل‌آمده‌اند.

۱۶ ـ بامحاسبه عده فارغ‌التحصیلان دانشگاههای ایران ازبدو تأسیس وپزشکانیکه ازخارج مراجعت‌کـرده‌اند وبا توجه به‌عده پزشکان فوت شده، تاکنون متجاوز از ۲۲۰۰تن پزشک بخارج ازکشور مهاجرت نموده‌اند ، برطبق این‌جدول براساس اطلاعاتیکه‌کسب شده درحدود ۶۲۰ پزشک در ظرف ۶سال اخیر ازکشور خارج شده‌اند.

۱۷ ـ از پزشکان ایرانی فارغ‌التحصیل دانشگاههای ایران و خارج‌کشورکه طی سال ۲۵۳۵ در ایران به‌حرفه پزشکی اشتغال یافته و یا بایران بازگشته‌اند، ۷۹۰ تن در دانشگاههای ایران وبقیه ازامریکا ۵۴ تن، ازآلمان ۸۳ تن، ازفرانسه ۸تن، ازترکیه ۱۵ تن، از سویس ۶تن، ازانگلستان ۵ تن و ۲۵تن ازدیگر کشورها، تحصیلات پزشکی یاتخصصی خودرا انجام داده‌اند.

۱۸ ـ مجموع فارغ‌التحصیلان دانشکده‌های دندانپزشکی‌کشور ازبدو تأسیس تاکنون ۲۰۸۷ تن است ـ دانشکده تهران ۱۶۵۵ تن از سال ۲۴۹۴ـ دانشگاه ملی ایران ۲۴۶ تن ازسال ۲۵۳۰ـ دانشگاه فردوسی مشهد ۱۶۸تن ازسال ۲۵۳۰ ودانشگاه پهلوی‌شیراز ۱۸ تن از سال ۲۵۳۵.

۱۹ ـ جمع کل دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی در سال تحصیلی ۳۶ـ۳۵ بترتیب : ۵۸۱۴ تن و ۱۲۳۳ تن میباشد کـه برحسب دانشگاهها بشرح زیر است:

دانشگاه تهران ۲۰۶۷ تن (۱۶۲۱ تن پزشکی و ۴۴۶ تن دندانپزشکی) ـ دانشگاه آذرآبادگان ۷۹۳ تن پزشکی ـ دانشگاه اصفهان ۸۰۵ تن (۷۶۶ تن پزشکی و ۳۹ تن دندانپزشکی) ـ دانشگاه فردوسی مشهد ۹۰۴ تن (۶۷۶ تن پزشکی و ۲۲۸تن دندانپزشکی) ـ دانشگاه پهلوی شیراز ۸۱۶ تن (۶۸۳ تن پزشکی و ۱۳۳ تن دندانپزشکی)ـ دانشگاه جندی‌شاپوراهواز ۴۸۰ تن پزشکی ـ دانشگاه ملی‌ایران ۱۰۶۲تن(۶۷۵تن پزشکی و ۳۸۷ تن دندانپزشکی) ومجتمع پزشکی‌شیروخورشید سرخ‌ایران ۱۲۰تن پزشکی میباشد.

۲۰ ـ جمع کل پذیرفته شدگان پزشکی و دندانپزشکی سال تحصیلی ۳۶-۳۵ بترتیب ۹۹۵ تن و ۲۴۶ تن میباشد که برحسب دانشگاهها بشر زیراست:

دانشگاه تهران ۲۸۵ تن پزشکی و ۸۲ تن دندانپزشکی ـ دانشگاه آذرآبادگان تبریز ۱۱۹ تن پزشکی ـ دانشگاه اصفهان ۹۶ تن پزشکی و ۲۱ تن دندانپزشکی ـ دانشگاه فردوسی‌مشهد ۱۳۷ تن پزشکی و ۶۰ تن دندانپزشکی ـ دانشگاه پهلوی شیراز ۱۲۸ تن پزشکی و ۲۵ تن دندانپزشکی ـ دانشگاه جندی شاپور اهواز ۶۹ تن پزشکی ـ دانشگاه ملی ایران ۱۰۱ تن‌پزشکی ۵۸ تن دندانپزشکی ومجتمع پزشکی شیروخورشید ۶۰ تن پزشکی میباشد.

۲۱ ـ از ۱۳۴۲۸ تن پزشك، ۴۶۵۷ تن از ازآنان متخصص هستند. ازاین عده ۲۶۲۸ تن از ایران (۶۵/۴ درصد) و بقیه به ترتیب ازآمریکا ۸۳۳ تن، آلمان ۵۹۵ تن، فرانسه ۲۳۵ تن، انگلستان ۱۶۴ تن، سویس ۶۷ تن، ۱۳۵ تن از دیگر کشورها باخذ درجه تخصص نایل شده‌اند.

۲۲ ـ از ۱۳۴۲۸ تن پزشکان کشور ۳۴/۶ درصد آنان (۴۶۵۷تن) متخصص وبقیه پزشکان عمومی و مجازمیباشند. متخصصین جراحی ۲۱/۸درصد (۱۰۱۹تن) ـ اطفال و بهداشت مادر وکودك ۱۲/۸ درصد (۵۹۴ تن) ـ داخلی ۹/۷ درصد (۴۵۱ تن)ـ زنان و مامائی ۱۱/۵ درصد (۵۴۰ تن) ۴۴/۲ درصد (۲۰۵۲ تن) بقیه در سایررشته‌های پزشکی متخصص هستند.

۲۳ ـ از ۴۶۵۷ تن متخصص، ۳۱۶۹ تن در تهران (۶۸ درصد) وبعد از آن به‌ترتیب دراستان فارس ۲۲۶تن، در استان اصفهان ۲۱۷ تن، در استان خراسان ۲۰۰تن، در استان خوزستان ۱۸۵ تن، در استان آذربایجان شرقی ۱۷۰ تن، دراستان مازندران ۱۱۶ تن، و بقیه ۴۷۴ تن پزشکان متخصص در دیگر نقاط کشور خدمت میکنند.

آمار متخصصین برحسب رشته‌های تخصصی بشرح زیر است:

۴۵۱ تن دربیماریهای داخلی، ۳۶تن در رشته بیماریهای جهازهاضمه، ۷تن در رشته رماتولوژی، ۹۵تن در رشته بیماریهای قلب وعروق، ۳۹ تن در رشته بیماریهای ریوی، ۴۵ تن در رشته بیماریهای عفونی، ۱۴ تن در رشته خونشناسی، ۵۹۴ تن در رشته بیماریهای اطفال و بهداشت مادر وکودك، ۱۷۶ تن در رشته بیماریهای اعصاب و روان، ۱۰۲ تن در رشته‌های پوست وآمیزشی، ۳۵ تن در رشته بهداشت عمومی وصنعتی، ۱۵تن در رشته طب فیزیك و توانبخشی، ۱۰۱۹ تن در رشته جراحی‌عمومی، ۱۰۲تن در رشته بیماریهای میزه‌راه، ۸۵ تن در رشته ارتوپدی، ۴۱ تن در رشته جراحی قلب و عروق و سینه، ۳۹تن در رشته جراحی مغز و اعصاب، ۳۲تن در رشته جراحی پلاستیك وفك صورت، ۲۳۳ تن در رشته بیماریهای گوش وگلو وبینی، ۲۳۸تن دررشته چشم‌پزشکی، ۵۴۰تن در رشته بیماریهای زنان ومامائی، ۲۱۱تن در رشته رادیولوژی ورادیوتراپی، ۲۷۹ تن در رشته بیهوشی، ۱۲۸ تن در رشته پاتولوژی وآزمایشگاهی (آسیب‌شناسی ـ آزمایشگاه بالینی ـ پزشك قانونی)، ۵۰تن در رشته پاتوفیزیولوژی (بیوشیمی ـ سرم‌شناسی ـ انگل‌شناسی و میکروب شناسی)، ۲۸تن درشته فیزیولوژی، فارماکولوژی وبیوفیزیك، ۲۳تن دررشته آناتومی و بافت‌شناسی دارای درجه تخصص هستند.

۲۴ ـ از شهریور ماه ۲۵۲۸ تا فروردین ماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی:

الف ـ ۱۶۰۹۷تن پزشك و دندانپزشك عضو نظام‌پزشکی شده‌اند.

ب ـ ۲۷۴ تن پزشکان و دندانپزشکان برحمت ایزدی پیوسته‌اند.

پ ـ از ۶۲۰تن پزشکان ودندانپزشکان پس ازثبت نام، عده‌ای بخارج ازکشور برای ادامه تحصیلات پزشکی عزیمت کرده‌اند و معدودی نیز در مؤسسات بهداشتی و پزشکی در امارات خلیج فارس مشغول طبابت هستند که در آمارهای مندرج دراین نشریه منظور نشده‌اند.

۲۵ ـ درپایان امردادماه ۲۵۲۹ شاهنشاهی‌جمع کل پزشکان ودندانپزشکان ۸۹۵۰تن ومتخصصین پزشکی ۲۴۶۷تن‌بود ولی درفروردین ماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی جمع کل پزشکان و دندانپزشکان ۱۵۲۹۳ تن و متخصصین ۴۶۵۷ تن میباشند. با مقایسه این دو رقم چنین نتیجه‌گیری میشودکه در خلال این چند سال ۵۴۴۳ تن پزشك ودندانپزشك در نظام پزشکی مرکزی ثبت نام‌کرده‌اند.

دراین مدت ۲۱۹۰تن از پزشکان در رشته‌های مختلف پزشکی‌بدرجه تخصص نایل‌آمده‌اند وتعدادی ازپزشکان متخصص که مدارك تخصصی آنان درپرونده‌های نامنویسی موجودنبود، مدارك مذکور را تسلیم داشته‌اند. بعضی ازپزشکان در دو رشته متخصص‌میباشند و درآمارهای مربوطه رشته اصلی ملاك عمل گرفته شده است.